

Sygn. akt III Ca 1842/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Arkadia Wyraz - Wieczorek

Sędzia SO Tomasz Tatarczyk (spr.)

Sędzia SR (del.) Anna Hajda

Protokolant Monika Piasecka

po rozpoznaniu w dniu 26 marca 2014 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa I. P.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w N.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 11 czerwca 2013 r., sygn. akt II C 2404/12

1 oddala apelację;

2 zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 1.800 (tysiąc osiemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

SSR (del.) Anna Hajda SSO Arkadia Wyraz – Wieczorek SSO Tomasz Tatarczyk

Sygn. akt III Ca 1842/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 11 czerwca 2013 roku Sąd Rejonowy oddalił powództwo, którym powódka dochodziła pozbawienia wykonalności w całości „tytułu wykonawczego – wyroku Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 26 października 2000 roku” i zasądził od powódki na rzecz pozwanej 3617 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu. Rozstrzygnięcie oparł Sąd o następujące ustalenia faktyczne. W dniu 12 września 2000 roku (...) Spółdzielnia Pracy (...) w N. wniosła do Sądu Okręgowego w Opolu pozew o zapłatę należności w kwocie 71.101,27 złotych wraz z ustawowymi odsetkami. Wyrokiem zaocznym z dnia 26 października 2000 roku Sąd Okręgowy w Opolu zasądził od pozwanej należność w wysokości 71.101,27 złotych wraz z dalszymi ustawowymi odsetkami. Pozwana nie złożyła sprzeciwu od wyroku zaocznego, który stał się prawomocny z dniem 8 listopada 2000 roku. Wierzyciel - (...) Spółdzielnia Pracy (...) w N. wszczął w dniu 22 października 2001 roku postępowanie egzekucyjne przeciwko dłużnicze, które prowadził Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Gliwicach M. K. pod sygn. akt KM 1405/01. W toku tego postępowania wierzyciel złożył w dniu 30 lipca 2003 roku oświadczenie, iż należność główna wynosi 63.322,45 złotych, a odsetki na dzień 30 lipca 2003

roku - 62.044,96 złotych i przedstawił sposób rozliczania odsetek. Pismem z dnia 30 czerwca 2011 roku komornik zawiadomił powódkę, iż postępowanie w sprawie o sygn. akt II KM 2149/02 zostało umorzone postanowieniem z dnia 18 listopada 2003 roku na zasadzie art. 825 k.p.c., a postępowanie egzekucyjne w sprawie III Km 1519/00 zostało umorzone postanowieniem z dnia 13 września 2011 roku. W sprawie tej na rzecz wierzyciela wyegzekwowano kwotę 10.000 złotych oraz koszty w wysokości 2.118 złotych Pismami z dnia 12 lipca 2011 roku oraz z dnia 14 lipca 2011 roku komornik zawiadomił dłużniczkę o wysokości wyegzekwowanych należności w toku postępowania egzekucyjnego. Postanowieniem z dnia 12 lipca 2001 roku komornik umorzył postępowanie egzekucyjne w sprawie III Km 1405/01 na wniosek wierzyciela – pozwanej. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Gliwicach I. R. prowadzi aktualnie postępowanie egzekucyjne przeciwko powódce pod sygn. akt KM 1247/07, na podstawie tytułu wykonawczego – wyroku zaocznego z 26 października 2000 roku, któremu postanowieniem z 26 lipca 2007 roku Sąd Okręgowy w Opolu nadał klauzulę wykonalności na rzecz pozwanej. Powódka spłacała należność wobec (...) Spółdzielni Pracy (...) w N. przed wydaniem wyroku zaocznego w dniu 26 października 2000 roku, a następnie dokonywała jedynie wpłat w toku postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Gliwicach M. K. oraz aktualnie dokonuje spłat za pośrednictwem Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Gliwicach I. R.. Sąd uznał, iż powództwo nie zasługuje na uwzględnienie z uwagi na brak legitymacji biernej strony pozwanej. Z tytułu wykonawczego, którego pozbawienia wykonalności domagała się powódka wynika bowiem, że wierzycielem jest (...) Spółdzielnia Pracy (...) w O., a nie Archiwa (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w N.. Podkreślił Sąd, iż obowiązkiem strony powodowej jest prawidłowe oznaczenie tytułu wykonawczego, który ma być pozbawiony wykonalności. Na marginesie podniósł Sąd, że powódka nie wykazała przesłanek pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub w części. Zgodnie z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie. Powództwo zostało oparte na zarzucie spełnienia świadczenia, przy czym powódka twierdziła, że część roszczenia spełniła przed wydaniem orzeczenia z 26 października 2000 roku. Powództwa opozycyjnego nie mogła oprzeć na zdarzeniach, które wystąpiły przed wydaniem tytułu egzekucyjnego. Nie zachodziły przeszkody do podniesienia zarzutu częściowego wykonania zobowiązania w sprawie, która zakończyła się wydaniem tytułu egzekucyjnego. Co do zarzutu dokonywania spłat zadłużenia za pośrednictwem organów egzekucyjnych stwierdził Sąd, że fakt dokonywania takich spłat znajduje potwierdzenie w aktach kolejno wszczynanych przeciwko powódce postępowań egzekucyjnych, wskazał natomiast, że dłużnik traci prawo do wytoczenia powództwa opozycyjnego z chwilą wyegzekwowania przez wierzyciela świadczenia objętego tytułem wykonawczym, co nie odbiera mu możliwości poszukiwania sądowej ochrony jego praw w odrębnym postępowaniu. Fakt częściowej spłaty należności w toku postępowania egzekucyjnego winien być odnotowany przez komornika w postaci wzmianki umieszczonej na tytule wykonawczym po zakończeniu postępowania egzekucyjnego. Jeżeli roszczenie zostało zaspokojone w części, we wzmiance komornik powinien wskazać, w jakim zakresie dokonane wpłaty zostały zaliczone na odsetki i koszty. O kosztach postępowania orzekł Sąd na podstawie art. 98 k.p.c.

W apelacji powódka zarzuciła naruszenie prawa procesowego – art. 233 § 1 k.p.c. przez dowolną ocenę zebranego materiału dowodowego i brak wszechstronnego rozważenia tego materiału, co doprowadziło do błędnych ustaleń faktycznych polegających na przyjęciu, że powódka spłaciła zobowiązanie przed wydaniem tytułu wykonawczego, podczas gdy powódka wskazała, iż spłaciła zobowiązanie w czasie postępowania egzekucyjnego, a także przed jego wszczęciem, co oznacza, że spłata zobowiązania w całości nastąpiła po wydaniu tytułu wykonawczego, oddalenie powództwa z uwagi na brak legitymacji biernej strony pozwanej, podczas gdy pozwana jest następcą prawnym Syndyka Masy Upadłości Spółdzielni Pracy (...) w N., a zatem posiada legitymację bierną w sprawie, błąd w ustaleniach faktycznych polegający na uznaniu, iż nie zachodziła potrzeba uzyskania opinii biegłego z zakresu rachunkowości, podczas gdy opinia była niezbędna do zweryfikowania, czy powódka spłaciła istniejące względem pozwanej zobowiązanie i ewentualnie, kiedy zobowiązanie zostało spłacone w całości. W oparciu o te zarzuty skarżąca

domagała się zmiany wyroku przez uwzględnienie powództwa, ewentualnie uchylenia wyroku i przekazania sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Pozwana wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie od powódki kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Na pozwaną przeszły po powstaniu tytułu egzekucyjnego uprawnienia wierzyciela powódki - (...) Spółdzielnia Pracy (...) w N. ale oznaczając w pozwie tytuł wykonawczy objęty żądaniem pozbawienia wykonalności powódka wskazała, że jest nim wyrok Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 26 października 2000 roku. Według treści tego wyroku wierzycielem jest (...) Spółdzielnia Pracy (...) w N. a nie pozwana. Żądanie pozwu zostało sformułowane w sposób nieprawidłowy, bo nie odwoływało się do postanowienia, którym nadana została wyrokowi z 26 października 2000 roku klauzula wykonalności na rzecz pozwanej. Żądania powódka nie sprecyzowała mimo podniesienia przez pozwaną zarzutu braku legitymacji biernej opartego właśnie na wadliwym sformułowaniu żądania w pozwie. W takim kształcie, jak określony w pozwie żądanie powódki nie mogło być uwzględnione, gdyby wykazane w sprawie zostały przesłanki powództwa opozycyjnego.

Materiał dowodowy zebrany w sprawie nie uzasadniał stwierdzenia w ślad za pozwem, że powódka w całości spełniła świadczenie oznaczone w tytule egzekucyjnym. Powództwo opozycyjne oparła powódka o art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. utrzymując, że zobowiązanie wygasło wskutek spełnienia świadczenia.

Po pierwsze, wykazaniu tej okoliczności, według powódki, służyć miał dowód z opinii biegłego z zakresu rachunkowości. Wniosek o dopuszczenie tego dowodu Sąd Rejonowy oddalił a ta decyzja procesowa nie spotkała się z zastrzeżeniami strony powodowej. Niezgłoszenie zastrzeżeń spowodowało w myśl art. 162 k.p.c. utratę prawa powoływania się na ewentualne uchybienia przepisom postępowania w dalszym toku postępowania, a więc również w środkiem odwoławczym. Po odmowie dopuszczenia dowodu z opinii biegłego z zakresu rachunkowości w sprawie podjęte były dalsze czynności procesowe, a przed zamknięciem rozprawy strony działając przez pełnomocników oświadczyły, że nie domagają się uzupełnienia postępowania dowodowego.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy uznać zatem należało za kompletny i w oparciu o ten materiał wydać rozstrzygnięcie.

Nie pozwalały zgromadzone dowody na ustalenie, że powódka w całości spełniła świadczenie objęte tytułem egzekucyjnym. Nie wykazała powódka, że ponownie wszczęte postępowanie egzekucyjne dotyczy roszczeń, które wygasły wskutek wykonania zobowiązania. Nie poparła żądania własnym zestawieniem wpłat dokonanych na poczet roszczenia, które by mogło stanowić podstawę ustaleń, w jakiej części świadczenia z tytułu egzekucyjnego zostały spełnione.

Po drugie, zarzut wygaśnięcia zobowiązania oparła powódka o twierdzenie, że część świadczenia spełniła przed powstaniem tytułu egzekucyjnego, w którym okoliczności tej niesłusznie nie uwzględniono.

Apelacja niezasadnie podważa ocenę Sądu Rejonowego w tym przedmiocie utrzymując, że spełnieniem świadczenia w całości po powstaniu tytułu egzekucyjnego uzasadniała powódka powództwo opozycyjne.

Odmienny niż formułuje to apelacja wniosek płynie z zeznań powódki, która słuchana przez Sąd Rejonowy wskazała na spłatę w części zobowiązania przed powstaniem tytułu egzekucyjnego i oparcie żądania pozwu na tej okoliczności.

Zeznania powódki uprawniały zatem ten Sąd do oceny zasadności powództwa pod kątem częściowej spłaty dokonanej zanim powstał tytuł egzekucyjny.

Trafnie wyłączył Sąd Rejonowy możliwość oparcia powództwa opozycyjnego o zdarzenia, które miały mieć miejsce przed powstaniem tytułu egzekucyjnego w sytuacji, gdy nie zachodziły żadne przeszkody ku temu by zarzut spełnienia części świadczenia mógł być przedmiotem rozpoznania w sprawie zakończonej wydaniem tytułu.

Z tych względów apelacja nie mogła odnieść skutku i podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono po myśli art. 98 § 1 i 3 k.p.c. obciążając powódkę, na żądanie pozwanej, obowiązkiem zwrotu kosztów obejmujących wynagrodzenie adwokata, określone według stawki z § 6 pkt 6 w związku z § 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.